

KUUMA -kuntien ja Hyvinkään vanhuspalvelujen kehittämishanke (TulKE) 1.6.2006 - 31.10.2008

KUUMA-kuntien ja Hyvinkään vanhuspalveluiden kehittämishankkeen (TulKE) tavoitteena ovat olleet yhdenvertaisten, laadukkaiden ja kustannustehokkaiden vanhuspalveluiden varmistaminen kuntalaisille, tiedonsaannin tehostaminen palveluista sekä oikea-aikaisten palveluiden saamisen turvaaminen. Kehittämistyö on kohdistunut vanhuspalveluiden (1) rakenteisiin, (2) sisältöihin ja toimintatapoihin sekä (3) henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin. Pää tavoitteena on ollut edellytysten luominen pysyväälle gerontologiselle kehittämisyksikölle. Hankkeen ovat rahoittaneet Etelä-Suomen lääninhallitus (75 %) sekä hankekunnat Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi ja Tuusula (25 %). Hankkeen hallinnoijana on toiminut Tuusulan kunta.

VAHVUUTTA VANHUSTYÖN RAKENTEISIIN SEUDULLISELLA KEHITTÄMISELLÄ

Tietoperusta vahvaksi

Yksi hankkeen keskeinen tehtävä on ollut vertailtavan tiedon tuottaminen hankekunnista ja niiden vanhuspalveluista. Hankkeessa on tuotettu raportit ympärivuorokautisesta hoivasta, kotihoidosta ja hoidon ja palveluiden porrastuksesta hankekunnissa. TulKE -hankekunnat ovat erilaisia paitsi maantieteeltään ja väestöltään myös vanhuspalveluiden rakenteeltaan, käytännöiltään ja toimintakulttuuriltaan, ja tätä kirjoa on kuvattu raporteissa. (www.tu-ike.fi/main/julkaisut.html).

Seudullisten palvelurakenteiden mallit selkeiksi

Hankkeessa aloitetulla seudullisella vanhuspalveluiden strategiatyöskentelyllä tuetaan palvelujen sisällöllistä kehittämistä ja varaudutaan tuleviin, mm. palvelukysynnän kasvun mukanaan tuomiin haasteisiin. Lyhytaikaisen laitoshoidon merkitystä ikääntyvien kotona asumisen tukemisessa on nostettu esille ja Tuusulan lyhytaikaisen laitoshoidon toimiva käytäntö kuvattu Stakesin Laila-hankkeen loppuraportissa (www.stakes.fi/FI/Julkaisut/verkojulkaisut/raportteja07). TulKE -hankkeessa on myös työstetty yli 75-vuotiaiden seudullista palvelukarttaa, jonka avulla voidaan tarkastella kuntien yhteistyön synergiahyötyjä, ja tehdä esityksiä ylikunnallisiksi palveluiksi.

TulKE -strategiapäivässä määritelty yhteinen vanhuspoliittinen visio on:

KUUMA-kunnissa ja Hyvinkäällä asuvat ikäihmiset saavat tasalaatuisia ja yhdenmukaisia palveluita.

Yhteiset vanhuspolitiikan arvot ovat:

asiakslähtöisyys, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus ja yhteisvastuullisuus.

Verkostot toimiviksi

Seudullinen yhteistyö ja sen tavoitteet, yhteinen sisältöjen kehittäminen ja pysyvä palvelurakenteiden uudistaminen, toteutuvat toimivissa ylikunnallisissa verkostoissa yhteisesti työstäen. Erilaisten verkostojen muodostaminen on siksi ollut hankkeen keskeinen tehtävä. Verkostojen johtamista on hankkeessa pohdittu ja aiheesta on kirjoitettu artikkeli "Seudullisissa hankkeissa vaaditaan verkosto-osaamista" (Hägg & Aholola, *Premissi - terveys- ja sosiaalialan johtamisen erikoisjulkaisu*, 3/2007).

TulKE -hanke on tukenut seuraavien seudullisten verkostojen käynnistymistä ja toimintaa...

*Koulutustyöryhmä, Hoidon porrastus-työryhmä, Kotihoidon työryhmä,
Muistihoitajien verkosto, Intervallihoitajien verkosto*

HUOMIO VANHUSTYÖN SISÄLTÖIHIN

Toimintakyvyn ylläpitäminen

Toimintakykyä edistävän työtavan juurruttaminen vanhuspalveluissa tehtävään työhön on ollut hankkeen keskeinen sisällöllinen teema. Aiheesta on järjestetty posterikampanja, vertaistyon kehittämistilaisuuksia sekä toteutettu pienimuotoinen kyselytutkimus.

Palvelutarpeen arviointi

Ikääntyneiden palvelutarpeen arviointia on työstyetty pohtimalla palvelutarpeen arviointiin liittyviä eettisiä kysymyksiä seudullisessa keskustelutilaisuudessa. Palvelutarpeen arviointiin liittyvää lomakkeistoa on työstyetty Mäntsälässä, jossa lomakkeisto on nyt käytössä veteraanien palvelutarpeen arvioinnissa.

Kotiutuminen

Asiakkaiden kotiutumisiin liittyvistä kysymyksistä on järjestetty luento- ja keskustelutilaisuuksia vertaistyon kehittämisen ajatuksella Hyvinkään sairaalan tiloissa. Asiakkaiden kotiutumis- ja siirtymistilanteista on myös toteutettu kysely (www.tu-ike.fi/main/koulutusmateriaalit.html).

Toimintamallit vanhustyössä

Hanke on tukenut kuntia tiimityön ja yksilövastuisen hoitotyön kehittämisessä järjestämällä koulutusta sekä toimipaikkakohtaista konsultointia.

Hyvinvointiteknologia

Hyvinvointiteknologian sovelluksia on esitelty hankkeen eri tilaisuuksissa. Hyvinvointiteknologian nykyisestä käytöstä ja tulevista tarpeista on myös toteutettu kysely vanhustyön toimipisteissä (*tulossa loppuraporttiin*).

HENKILÖSTÖ OSAAVAKSI JA HYVINVOIVAKSI

Osaamiskartoitus-mittari OsaaVa - Osaaminen vanhustyön palvelukokonaisuudessa

Vanhuspalveluissa tarvittavaa erityisosaamisen esiin nostamista, mittaamista ja koulutustarpeiden suunnittelua varten hankkeessa on työstyetty osaamiskartoitusmittari OsaaVa. Mittari on pilotoitu Järvenpään ja Nurmijärven vanhuspalveluissa.

Seudullinen koulutus

Hankkeen tavoitteisiin sekä hankekuntien vanhuspoliittisista strategioista nouseviin osaamistarpeisiin liittyen on järjestetty seudullista koulutusta. Koulutusta on suunnitellut ja toteutuksesta vastannut hankkeen koulutustyöryhmä. (www.tu-ike.fi/main/koulutus.html)

Seudullinen vertaistyon kehittäminen

Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin lisäämiseen samoin kuin toimivien käytäntöjen levittämiseen tähdäten hankkeessa on järjestetty ns. seudullista vertaistyon kehittämistä vanhuspalveluiden eri toimijoille. Vertaistyon kehittämistilaisuuksien aiheina ovat olleet esimerkiksi ikääntyvän toimintakykyä edistävä työote, hyvä kotiutuminen sekä kirjaaminen vanhustyössä. Seudullisen vertaistyon kehittämisen toimintamalli on hankkeen tuloksena syntynyt hyvä käytäntö, ja se on hyväksytty työstyettäväksi Stakesin Hyvät käytännöt -sivustolle Sosiaaliporttiin.

KESKI-UUDENMAAN VANHUSPALVELUIDEN KEHITTÄMISYKSIKKÖ - Toimintasuunnitelma

Tavoitteena on jatkaa TulKE -hankkeessa aloitettua seudullista yhteistyötä Keski-Uudenmaan vanhuspalveluiden kehittämissyksikössä. Kehittämissyksikön isäntäkunnaksi on valittu Mäntsälä ja sille on haettu määräaikaista rahoitusta valtakunnallisesta sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämissuunnitelmasta (STM). Kehittämissyksikön rahoituspäätöstä odotetaan lokakuun 2008 loppuun mennessä.

Lisätietoa:

Vanhustyön päällikkö Päivi Klami
paivi.klami@tuusula.fi
040-314 3374

Projektikoordinaattori Päivi Ahosola
paivi.ahosola@tuusula.fi
040-314 3397

Projektisuunnittelija Terhi Jussila
terhi.jussila@tuusula.fi
040-314 3398

www.tu-ike.fi

Kiitämme kaikkia hankkeeseen eri tavoin osallistuneita antoisasta yhteistyöstä!